

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Linnéa Öhrvik
Länsjurist
010-2233456
linnea.ohrvik@lansstyrelsen.se

Yttrande

1(2)

2020-10-12

101-5495-2020

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av betänkandet **Ökad trygghet för visselblåsare (SOU 2020:38)**

Er beteckning: A2020/01490/ARM

Ställningstagande

Länsstyrelsen anser att det är bra att det införs ett starkare skydd för visselblåsare och har i stort ingen erinran mot förslaget.

Länsstyrelsen framför följande synpunkter rörande förslaget om avvikelser i kollektivavtal.

Synpunkter på förslaget

Allmänna synpunkter rörande förslaget om avvikelser i kollektivavtal

Utredningen bedömer att artikel 3.4 i direktivet bland annat tar sikte på att freda utövandet av själva rätten att ingå kollektivavtal och anser att artikeln bör tolkas i ljuset av artikel 24 i direktivet (avsnitt 5.4 och 7.18). Utredningen menar att detta innebär att direktivet ger möjlighet att göra avvikelser i kollektivavtal. Utredningen redogör inte närmare för skälen för sina slutsatser.

Länsstyrelsen ser i likhet med utredningen fördelar med att ge en större flexibilitet för anpassade lösningar för olika avtalsområden och branscher. Med beaktande av osäkerheten kring vad som avses med rättigheter enligt direktivet är det emellertid i viss mån tveksamt vilket utrymme som ges att göra avvikelser.

Som utredningen anför finns det vidare svårigheter att avgöra om det finns bestämmelser i direktivet som inte medför rättigheter eller rättsmedel. Det saknas närmare överväganden i frågan om varför bestämmelserna i 4 kap. 1–8 §§ inte innebär sådana rättigheter och rättsmedel. Utredningens bedömning är mot denna bakgrund inte tydlig. Det är samtidigt inte ovanligt att direktiv ger möjlighet till undantag genom avvikelser i kollektivavtal. Dessutom innebär förslaget att undantag endast får göras under förutsättning att avtalet respekterar de rättigheter för rapportering och berörda personer som avses i Europaparlamentets och rådets

direktiv (EU) 2019/1936. Mot denna bakgrund innebär den angivna otydligheten inte skäl att avstyrka förslaget om avvikelser för kollektivavtal. För att undvika oklarheter om huruvida Sverige uppfyller sina skyldigheter enligt direktivet bör dock regeringen överväga om det finns skäl att närmare belysa frågan om tolkningen av direktivet i denna del.

Den lagtekniska konstruktionen av följderna av undantaget

Av 1 kap. 5 § lagförslaget framgår inte vad följderna blir av att ett kollektivavtal inte respekterar de rättigheter för rapportörer och berörda personer som avses i direktivet. I andra delar av lagförslaget finns visserligen bestämmelser som rör skyddet vid intern rapportering (2 kap 7 §). Den valda lagtekniska konstruktionen som utredningen lämnar i frågan skiljer sig dock åt jämfört med annan lagstiftning på arbetsrättens område. I exempelvis 3 § sista stycket arbetstidslagen (1982:273) anges att "ett avtal är ogiltigt i den utsträckning det innebär att mindre förmånliga villkor ska tillämpas för arbetstagarna än som följer av direktivet". För att undvika oklarheter anser Länsstyrelsen att regeringen bör överväga att införa ett liknande förtydligande i det föreslagna lagrummet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med länsjurist Linnéa Öhrvik som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. länsråd Cecilia Magnusson och chefsjurist Solmaz Vikström medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.